

**Постмодернізм – одне з
найяскравіших літературних
явищ другої половини ХХ
століття**

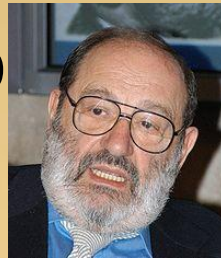
Вперше термін «постмодернізм» згадується у 1917 році в роботі німецького філософа Рудольфа Панвінца «Криза європейської культури», але поширився він лише наприкінці 1960-х років спершу для означення стильових тенденцій в архітектурі, спрямованих проти безликої стандартизації, а пізніше – у літературі, малярстві та музиці.

Представники постмодернізму

Письменники:

Умберто Еко

Крістоф
Рансмайр

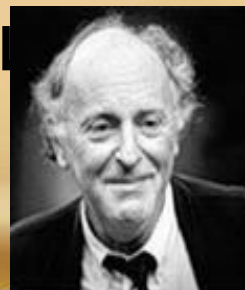
Патрік Зюскінд

Пав

Милорад

Йосиф Рудський

Архітектура

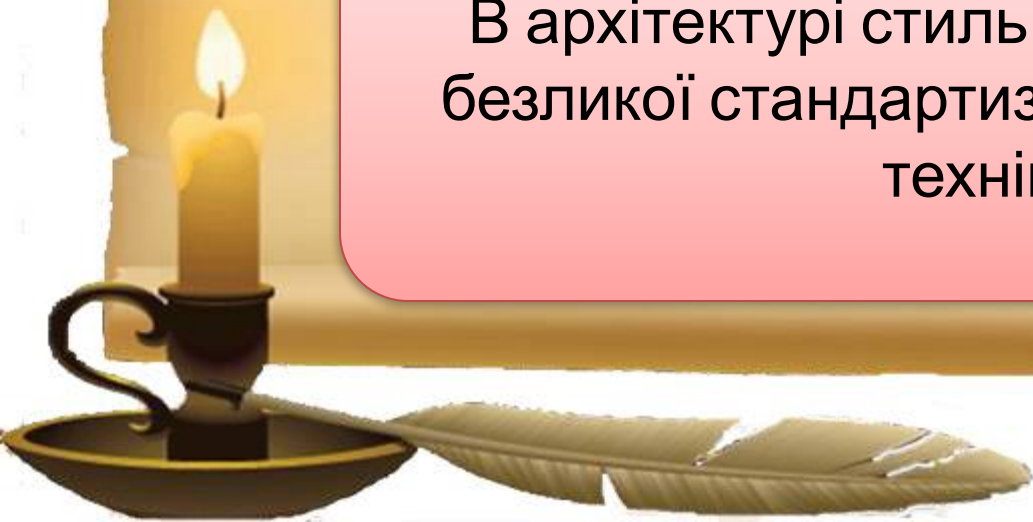

Танцюючий
будинок

Музей Гуггенгайма в
Більбао

В архітектурі стиль спрямований проти
безликої стандартизації та програмового
техніцизму

Малярство. Поп - арт

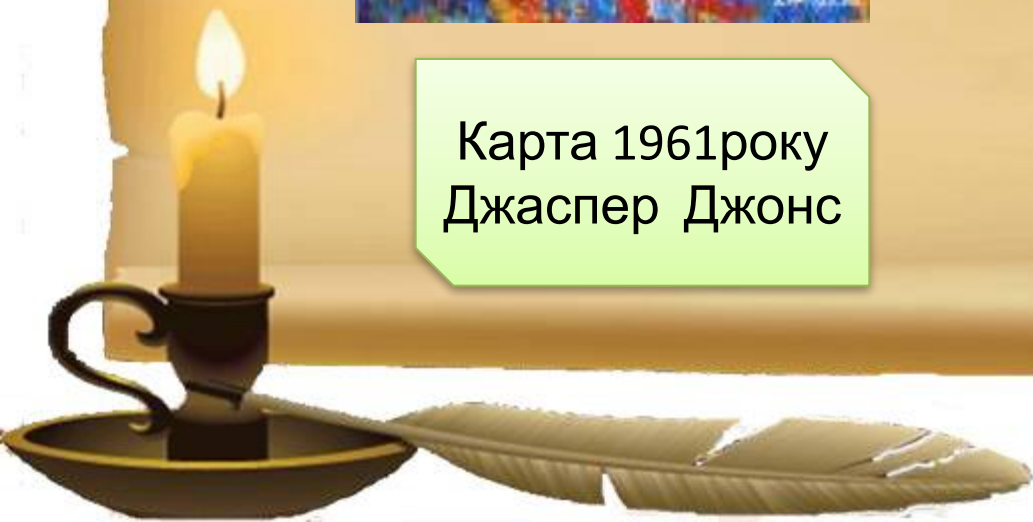
Пітер Блек, Джо Тілсон і Річард Сміт –
виконали перші роботи в стилі арту

Карта 1961 року
Джаспер Джонс

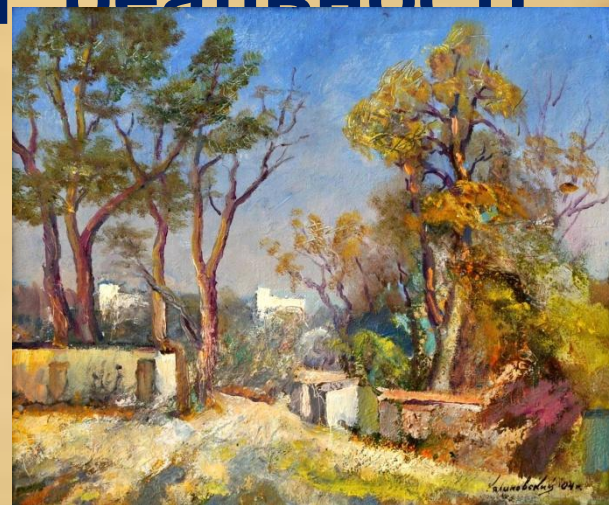
Зебра 1983р.
Енді Уорхол

Оп – арт (оптичне мистецтво) – художня течія другої половини ХХ століття, використовується різними оптичними ілюзіями, заснованих на особливостях сприйняття плоских і просторових форм.

«Новий реалізм» - об'єднання художників у Парижі в першій половині 1960 – х рр., які орієнтувалися в своїй творчості на основні складові «нової реальності»

Гіперреалізм (фотореалізм)

«Симуляція чогось, що ніколи у дійсності не існувало», – коріння гіперреалізму можна простежити у філософії Жана Бодрійяра. Гіперреалісти створюють хибну реальність, переконливу ілюзію. Вони відображають світ сучасного міста: вітрини магазинів і ресторанів, станції метро, світлофори, перехожих на вулиці; грають відображеннями на блискучих поверхнях, створюючи враження взаємопроникнення просторів; їхньою метою стає відбити світ не просто достовірно, а надреально.

Інша назва гіперреалізму – фотореалізм. Фіксуючи й оголюючи сучасність, фотореалізм у своїх програмних роботах опинився на межі образотворчого мистецтва і трохи її не переступив у своєму змаганні з самим життям.

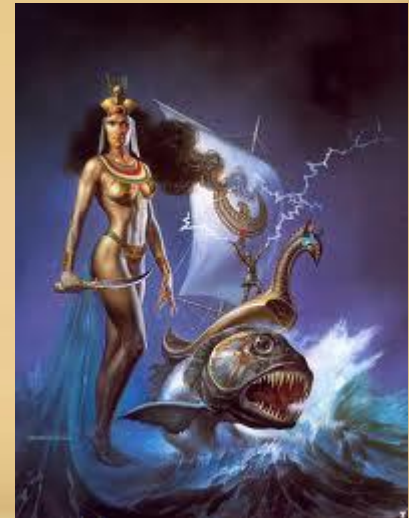
Натюрморт. На початку
весни.
Прайор Скотт

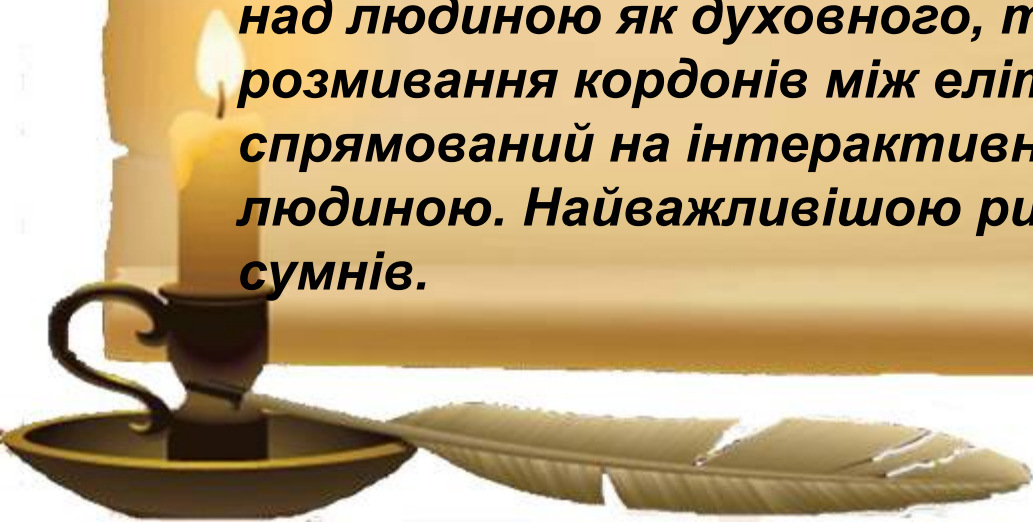
Геппенінг -

найпоширеніший різновид мистецтва дії, спрямований на заміну традиційного художнього твору простим жестом, розіграною виставою чи спровокованою подією безпосередньо на вулиці.

Існує багато підходів у тлумаченні постмодернізму, є чимала кількість досліджень з теорії постмодернізму (І. Ільїн, І. Скоропанова, Н. Маньковська, Д. Задонський, У. Еко, В. Страда, Т. Денисова та інші).

Постмодернізм – це явище, що означає «певний стан душі», який характеризується критично – іронічним поглядом на життя. Постмодернізм заявляє про нетривалість і тимчасовість існування будь яких ідей, істини, способів пояснення світу, про ілюзорність існування самої людини. Він виступає проти насильства над людиною як духовного, так і фізичного, прагне до розмивання кордонів між елітарним та масовим, спрямований на інтерактивні форми спілкування з людиною. Найважливішою рисою постмодернізму є сумнів.

Постмодернізм – світоглядно – мистецький напрям, що в останні десятиліття ХХ століття, змінив модернізм.

Цей напрям – продукт постіндустріальної епохи, епохи розпаду цілісного погляду на світ, руйнування систем – світоглядно – філософських, економічних, політичних.

Філософські засади

Філософські засади постмодернізму полягають у запереченні існування єдиної універсальної істини, сприйманні світу як багатоликої моделі. Якщо світ множинний – то й істина множинна, відносна, сумнівна, законотворчий розум в цій системі мислення поступається інтерпретуючому.

Адогматичність, роздвоєність, багатозначність, рухливість, відсутність кордонів, творче ставлення до традицій, відкритість стають основою світогляду постмодерної людини.

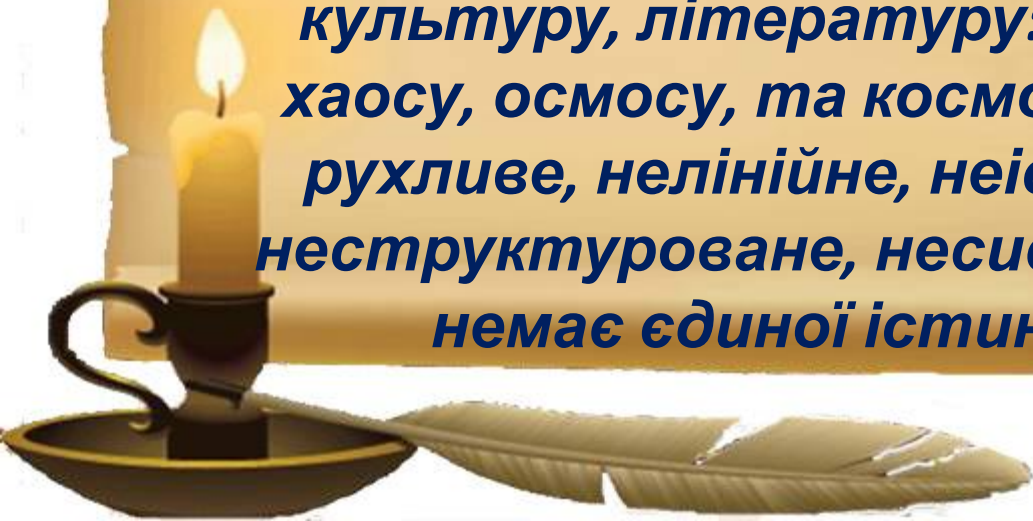

Особливості постмодернізму

Інтерпретація - “дослідницька діяльність, пов’язана з тлумаченням змістової, смислової сторони літературного твору на різних його структурних рівнях через співвіднесення з цілістю вищого порядку”, творче сприйняття художнього твору, самостійне тлумачення виявлення шляхом аналізу компонентів художнього тексту.

Хаосмос – нестабільність, невизначеність. Поняття постмодерністської філософії, яке фіксує особливий стан середовища, що не ідентифікується однозначно ні в системі опозицій хаос – космос, ні в системі відліку сенс – нонсенс, але характеризується іманентним і безмежним потенціалом упорядкування – за відсутності оприявленого порядку. Це своєрідна модель світу, що накладається як матриця на будь – який рівень життя сучасного суспільства: соціум, економіку, політику, культуру, літературу: світ як тотожність хаосу, осмосу, та космосу; світ як множинне, рухливе, нелінійне, неієрархічне, безкінечне, неструктуроване, несистемне явище, в якому немає єдиної істини: є все відносне.

Ризома (фр. - кореневище)- 1) специфічна форма кореня, що не має стрижневого стебла;
2) метафора “ризоматична” – антипод “структури” (чіткої ієрархічної системи) – поняття філософії постмодернізму, що фіксує принципово позаструктурний і нелінійний спосіб організації певного цілого.

Симулякр (фр. симуляція)- у контексті філософії постмодернізму тлумачиться як “точна копія, оригінал який ніколи не існував”; копія копії, пустий знак, псевдоріч; образ, знак, не співвіднесений із реальністю; нереальний синтетичний продукт, комбінаторна модель у безповітряному просторі.

Скриптор – той, хто пише. Протилежний категорії “автор”.

Вважається, що автор епохи постмодернізму просто неспроможний створити щось нове. Художній текст літератури постмодернізму вирізняється яскраво вираженою інтертекстуальністю та іронічним пафосом.

Інтертекстуальність (лат. Inter – між і textum – тканина, зв'язок, будова) – поняття постмодерної текстології, що тлумачить процес взаємодії тексту із широким культурним контекстом і є провідною художньою ознакою літератури постмодернізму.

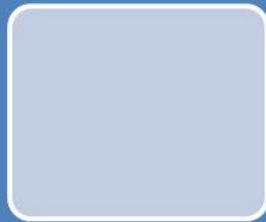
Риси постмодернізму

Культ незалежної особистості;

потяг до архаїки, міфу, колективного, позасвідомого;

прагнення поєднати, взаємодоповнити істини (часом полярно протилежні) багатьох людей, націй, культур, релігій, філософій;

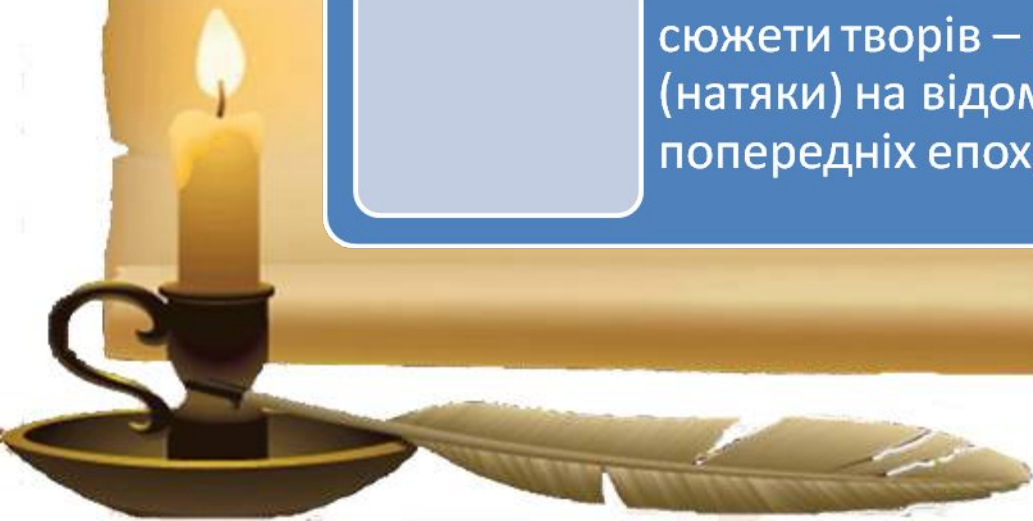
бачення повсякденного реального життя як театру абсурду, апокаліптичного карнавалу; суміш багатьох традиційних жанрових різновидів;

використання підкреслено ігрового стилю, щоб акцентувати увагу на ненормальності, несправжності, протиприродності панівного в реальності способу життя;

сюжети творів – це легко замасковані алюзії (натяки) на відомі сюжети літератури попередніх епох;

зумисне химерне переплетення різних стилів оповіді (високий класицистичний та сентиментальний чи грубо натуралістичний і казковий та ін.; у стиль художній нерідко вплітаються стилі науковий, публіцистичний...);

запозичення, перегуки спостерігаються не лише на сюжетно – композиційному, а й на образному, мовному рівнях;

присутність образу оповідача;
іронічність та пародійність.

Використані джерела:

1. Н. Головченко “Філософського –естетичні засади літератури постмодернізму” // ж. “Всесвітня література в середніх навчальних закладах України”.- №1, 2011.- с.62 – 64
2. Тлумачення терміну “постмодернізм” у довідковій літературі // ж. “Всесвітня література в середніх навчальних закладах України”.- №5, 2002.- с.13 – 15
3. Паращич В.В. Світова література.11 клас (акад. рівень).- Х.: Вид. група “Основа”, 2011. – 144с.
4. Матеріали Вікіпедії.
5. sablonу. rar – RAR

